

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Concilium Ephesinum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

habitu ab. CL. episcopis sub Theodosio maiore, Siagrio, & Eucherio consu. Era. CCCC. XIX. aduersus Macedoniū.

A Ae regulæ siue diffinitiones sunt expositæ ab episcopis. CL. qui in vnum Constantinopolim conuenerunt, quando beatus Nectarius episcopus ordinatus est, dānato Maximo Cīnico, quos noia & prouinciæ continent in Græco.

B ¶ Cap. primū. ¶ Non spernēdā esse fidē patrū trecētorū decē & octo, q̄ in Nicæa Bithinię cōuenerūt, sed manere eā ratā oportet, & anathematizare oēm hæresim, speciat̄ autē Eunomianorū, imō Anomianorū, q̄ latine sine lege dicunt & Arrianorū siue Eudoxianorū semina Arrianorū, necnō Pneumatomachorū. i. q̄ cōtra sp̄m sanctū pugnat, & Sabellianorū & Marcellianorū & Fotinianorū & Apollinaristarum

C II. ¶ Episcopi q̄ extra diocēsim sunt, ad ecclesiās q̄ extra terminos eorū sunt, nō accedant, neq; cōfundāt & pmisceāt ecclesiās sc̄dm regulas cōstitutas, Alexandriæ q̄ dē ep̄i solius oriētis curā gerāt, seruatis honoribus primatus ecclesię Antiochenę, q̄ in regulis Nicęnē synodi cōtinent̄. Sed & Asiānē diocēsis ep̄i ea q̄ sunt in Asia, & q̄ ad Asiā tantūmodo diocēsim pertinet, gubnēt. Pōtū autē ep̄i Pōtię t̄m diocēsis habeāt curā, Thracię vero ipsius tātūmō Thracię

D III. ¶ Non inuitati episcopi vltra diocēsim accedere nō debēt sup ordinādis aliquibus, vel quibuscūq; disponēdis ecclesiasticis causis, seruata regula q̄ supra scripta est, de vnaquaq; diocēsi, manifestū nanq; est q̄ per singulas qualq; prouincias prouincialis synodus administrare & gubernare omnia debeat, secundū ea quæ sunt in Nicæa definita.

E IIII. ¶ Ecclesiās autē dei quæ sunt in Barbaricis gentibus constitutæ, regere atq; administrare oportet secundū consuetudinē quæ à patribus obtinuisse dinoscitur.

F V. ¶ Constantinopolitanæ ciuitatis episcopum habere oportet primatus honorem post Romanum episcopū, propter quod sit noua Roma.

G VI. ¶ Propter totius idisciplinatōis eius doctrinā q̄ Cōstātinopoli orta est, vt neq; maximus fuisse aut eē etiā putet ep̄s statutū est, neq; hi q̄ ab eo sunt ordinati qualēcūq; gradū clericatus obtineant, oibus scilicet quæ circa eū vel ab eo gesta sunt in irritum reuocatis.

¶ Symbolū eiusdem concilij Constantinopolitanī. Cap. VII.

H ¶ Credimus in vnū deū patrē oipotētē factorē cœli & terræ, visibilū oīm & inuisibilū cōditōrē, & in vnū dñm Iesum Ch̄m filiū dei vnigenitū ex p̄e natū añ oīa scl̄a, deū ex deo, lumen ex lumine, deū v̄e ex deo vero, natū, nō factū omniō p̄ri, hoc est eiūsdē cū p̄e substātīe p̄ quē oīa facta sunt, q̄ in cœlo & q̄ in terra, q̄ propter nos hoīes & p̄pter nostrā salutē descendit de cœlis, & incarnatus ē de sp̄u sc̄dō, ex Maria virgine hō factus, passus ē sub Pōrio Pilato, ac sepultus, & tertia die resurrexit, ascēdit in cœlos sedet ad dexterā patris, inde vēturus ē cū gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni nō erit finis. Credimus in sp̄m sanctū dñm & viuificatōrē ex p̄e p̄cedētē cū p̄e & filio adorādū & cōglorificādū, q̄ locutus est p̄ prophetas, vnā catholicā atq; aplicā ecclesiā, cōsitemur vnū baptisimā i remissionē p̄cōrū, expectamus resurrectionē mortuorū, & vitā futuri seculi, amē. ¶ Noia. CL. Sectarius Cōstāti. Timotheus Alexandriæ, Dorotheus à Corintho, Cyrillus Hierosolymitanus, Calasius Cæsariē, Macer Hiericon tius, Diony, Diospolitanus, Priscianus Nichopolitanus, Saturnin⁹ Sebastien⁹, Auxētius Aſcho lo, Elianus Raniēsis, Zenō Tyrius, Paulus Sydo, Deibus à Prolomaida, Philip, Damas, Varachus Peneaclēsis, Timotheus, Basīlides, Abbibo, Mochinius Araclēsis, & cæteri. ¶ Finis.

I Incipit synod⁹ Ephesina priā ducētorū ep̄orū habita aduersus Nestoriū Cōstātinopolitanū ep̄m, q̄ puḡ hoiem ex sc̄tā virgīe Mariæ natū asseruit, vt aliā p̄sonā carnis, aliā faceret deitatis, nec vnū Ch̄m i verbo dei & carne sentiret, sed separatim atq; sc̄iūcūq; alterū filiū dei, alterū hoīs p̄dicaret. Cōuenit autē hęc synodus Theodosio iuniore terti odecimo & Valentiniano tertio cōsulibus, era. CCCCLXVIII. Cui synodo p̄sedit beatissimus quōdā Cyrillus Alexandrię ep̄s, q̄ cū omni cōcilio ad eūdē Nestoriū hęc synodalia decreta transmisit.

Epistola Ephesini concilij ad Nestorium.

R Eligioso & deo amabili cōsacerdoti Nestorio Cyrillus, vel quicūq; sunt apud Ephesi synodū. Cū saluator noster aperte pronuntiet, qui diligit patrem aut matrē super me, non est me dignus, & qui diligit filiū aut filiā super me, non est me dignus, quid nos patiemur qui deposcimur à tua religione, vt te sup Christum saluatorē omnium diligamus? Quid em̄ nobis in die iudicij proderit, aut quā satisfactionē reperire poterimus propter tā diuturnū silentiū de prolatis à te contra eū blasphemijs? Et si quidē te tantūmodo læderes, docēs ista vel sentiens, sollicitudo nobis minor existeret. Cū vero totā scandalizaueris ecclesiam, & fermentum insolite prauitatis & nouæ hæresis miscueris in populis, nec tantū ibidē possis, sed vbiq; consistentibus.

M 3 Nam

Epistola Concilij Ephesini.

Nam tuarū expositionū libri p̄ cuncta vulgati sunt, p̄ n̄o silentio q̄ oratio vltra vel excusa-
tionis sermo sufficiat? Aut quō nō necesse sit meminisse Ch̄ri d̄ni sic dicētis, nō putetis qd̄
venerim pacē mittere in terrā, nō veni pacem mittere sed gladium, veni em̄ separare ho-
minē aduersus patrē suū, & filiā aduersus matrē suā. Nā cū ledit fides, parētū reuerētia ve-
lut inutilis & piculosa despiciat, & amor erga filios fratresq̄ vitat, ad postremū e tiā sup̄ ip-
sam vitā mors potius a p̄is viris eligit, vt meliorē resurrectionē (sicut scriptū ē) cōsequant̄.
Ecce itaq; te simul cū sc̄tā synodo qui apud amplā vrbē Romā cōgregata ē, p̄fide te sanctis-
simo & reuerēdissimo p̄fē & cōsacerdote n̄o Celestino ep̄o his scriptis synodice te etiam
tertio cōuenimus cōsiliū dātes vt à tā prauis abstineas dogmatibus q̄ & sentire cognosceris
& docere. Recipias verofidē rectā ecclesius p̄ beatissimos ap̄os & euāgelistas ab initio tra-
ditā, qui & oculis inspexerūt & ministri verbi fuisse mōstrant, Qd̄ si hoc religio tua facere
distulerit iuxta dilationē literis p̄finitā sc̄tissimi & reuerēdissimi cōsacerdotis n̄i Romānæ
p̄sulis ecclesie Celestini scias te nullā sortē h̄re nobiscū, nec locū aut cōiuiū cū dei sacerdo-
tibus & ep̄is obtinere. Nō em̄ fas ē cōteri nō solū ecclesias ita turbatas & sc̄daldizatas popu-
lis, fidēq; rectissimā violatā dissipatāq; quinetiā gregē quē custodire debueras, siquidē iu-
xta nos amator recti dogmatis extitisses sc̄tōrū patrū vestigia pia cōsecrās. ¶ Oēs itaq; quos
p̄pter fidē tuā religio à cōione remouit, aut ab ordine suo deposuit laicos & clericos in no-
strā cōionem recipimus, nō em̄ iustū ē eos tuis decretis opprimi qui nouerūt rectā sentire.
Qui etiā b̄nfaciētes tibi prudētissime restiterūt, hoc idē nāq; in ep̄a quā misimus ad p̄sulē
amplæ Romæ sanctū & coep̄m n̄m Celestinū significare curasti. Nō aut̄ sufficit vel tuę re-
ligioni tm̄ mō fidei symbolū cōfiteri qd̄ expositū ē p̄ idē tps̄ spū sc̄tō largiētē, & venerādo
& magno cōcilio apud Nicæam cōgregato. ¶ Hoc em̄ nō intellexisti nec rectē interpretatus
es quinimo puerse, licet sono vocis eadē verba ptuleris. Sed cōsequēs est etiā iureiurando
fateri te q̄ anathematizes quidē tua polluta & p̄phana dogmata, sentias at̄ & doceas quæ
nos vniuersi p̄ orientē seu p̄ occidentē ep̄i & mgr̄i, p̄sulesq; populorū credimus & docemus
Epistolis aut̄ ab Alexandria tuę religiois directis ecclesia cōsensum p̄buit tā ea q̄ apud vr-
bē Romanā cōuenit sc̄tā synodus, q̄ etiā nos omēs velut rectē irrep̄ensibiliterq; cōscriptis
subdidimus at̄ his n̄is q̄ sentire oporteat & docere, & à quibus abstinere cōueniat, hæc est
em̄ fides catholice ecclesie, cui cūcti cōsentiūt orthodoxi p̄ orientē occidentēq; p̄tiffices.
M Redimus in vnū deū patrē oipotētē, oīm, visibiliū & inuisibiliū cōditōrē, & in vnū
deū, lumē de lumine, deū v̄ ex deo vero, natū nō sc̄tū Omouision p̄is, hoc est vnus
cū p̄fē substantiē, p̄ quē oia sc̄tā sunt in celo & i terra, q̄ p̄pter nos hoies & p̄pter n̄am salu-
rē descēdit de celis, Et incarnatus ē, & hō factus passus ē & resurgēs, Tertia die ascēdit in ce-
los, inde vēturus iudicare viuos & mortuos, & in sp̄m sc̄tū. Eos at̄ qui dicūt erat tps̄, qm̄ nō
erat, & añq̄ naceret nō erat, & quia ex nullis existētibus factus ē, aut ex alia substantia vel es-
sentia eē dicūt, aut cōuertibile vel cōmutabile dei filiū anathematizat catholica & ap̄lica ec-
clesia. Sequētes itaq; oīm sc̄tōrū patrū cōfessiones q̄s loquētē in eis sc̄tō spū ptulerūt, & intē-
tioni q̄ est in eorū intellectibus equis vestigijs iherētes atq; iter ambulātes regiū, p̄fitemur
qd̄ ipm̄ vnigenitū dei verbū natū ex ipsa p̄is essentia de deo vero deus verus, lumē de lumi-
ne, p̄ quē oia facta sunt, siue in celis siue in terra salutis n̄æ causa descēdēs ad exinanitiōem
sele dignatus ē inclinare, natus at̄ & hō factus, i. carnē de virgine sc̄tā suscipiēs, eāq; p̄pria
faciēs natiuitatē n̄am ex vulua sustinuit, hō de muliere p̄cedēs, nec qd̄ erat abiiciēs. Nā li-
cet factus sit in assumptiōe carnis & sanguinis, tm̄ etiā qd̄ erat deus natura sc̄licet & verita-
te p̄sistēs. Nec carnē itaq; dicimus in naturā deitatis eē cōuersam nec in substantiā carnis
inseparabile dei verbi essentia cōitatem. ¶ Incōuertibilis est em̄ & incōmutabilis idēq; ipse
N iuxta scripturas iugiter p̄manēs. Visus ē at̄ & paruulus, positusq; in cunabilis & finibus ge-
nitricis virginis cōstitutus vniuersam creaturā replebat, vt deus genitori suo indiuisus ex-
isteret. Qd̄ diuinū est em̄ sine quāitate, & sine mole cognoscit. Nec vllis terminis cōtinet̄
verbū dei sc̄dm̄ substantiā cōfidentes, vnū adoramus filiū & d̄m̄ Iesum Ch̄m nō seor-
sum ponētes, & determi nātes hoīem deū velut inuicē sibi dignitatis & autoritatis vnitati
cōiunctum, hoc em̄ nouitas vocis ē & nihil aliud, nec itē Ch̄m specialiter nominantes dei
verbū qd̄ ex deo ē, nec alterz̄ similit̄ Ch̄m specialiter qui de muliere natus ē, sed vnū so-
lummo Ch̄m dei p̄is verbū cū p̄pria carne cognoscimus. Tunc em̄ etiā iuxta nos vnū
est, quis sp̄m̄ dignis ipse cōtulerit & nō ad mensurā, sicut beatus Iohānes Euāgelista asseru-
it. Sed nec illud dicimus qd̄ dei verbū velut hoīem cōem qui de sc̄tā virgine natus ē habita-
uerit, nec deum homo Ch̄s habitatorē possidere credat. Quāuis em̄ habitauerit in nobis
& dictum

& dictū sit in Ch̄so habitare oēm plenitudinē deitatis corporaliter, atq̄ intelligimus verbū qd̄ caro sc̄m̄ est, nō sicut in sc̄tis habitare d̄r, nec talē in ip̄io habitatiōem factā diffinire tēptabimur, sed vnus iuxta naturā nec in carnē penitus cōmutatus talē sibi fecit habitatiōem q̄lem & aīa hoīs h̄re credit, ad pp̄riū corpus. Vnus igit̄ est Ch̄s & d̄ns nō velut cōiunctiōe s̄libet in vnitatē dignitatis, & autoritatis hoīs habentis ad deum. Nō em̄ pōt vnire naturā sola dignitatis equalitas, deniq; Petrus & Iohānes equalis sunt ad alterut̄q; dignitatis, propter qd̄ apl̄i & sancti discipuli esse mōstrant, verunt̄ vterq; nō vnus est. Nec iuxta collatiōem vel cōnexionem modū cōiunctiōis aduertimus, hoc em̄ ad vnitatem nō sufficit naturalē, nec sc̄dm̄ p̄ticipatiōis effectū nos etiā sicut adherentes d̄no vnus cū eo sp̄s sum⁹, imo potius cōiunctiōis nomen euitam⁹ tanq̄ nō existēs idoneū qd̄ significat vnitatis archanū. ¶ Sed neq; deū aut d̄m̄ Ch̄i verbū dei p̄ris asserimus, ne itē manifestius in duo diuidamus, vnū Ch̄m̄ filiū & d̄m̄, & in crimen sacrilegij recidam⁹ deū illi seip̄m̄ faciētes & d̄m̄. Vnitus quippe sicut superius diximus deus verbū carni sc̄dm̄ substātiā deus quidē est oīm & d̄nator vniuersitatis. Verunt̄ nec seruus est sibi ip̄i nec d̄ns, qm̄ ineptū est vel poti⁹ impium hoc sentire vel dicere. Quāuis em̄ dicat deū suum patrē cū sit deus & de substātia eius, tñ nullatenus ignoramus quod manēs deus, homo quoq; factus est, qui sub deo debitā legē naturæ humanitatis assumeret, ipse vero sibi quō vel deus poterit esse vel d̄ns, ergo sicut hō quantū decēter exinanitiōis mēsuræ cōgruit sub deo esse nobiscum eē decreuit. Hoc etiā quō sub lege factus est quāuis ipse p̄mulgauerit legē & legislator vt deus existeret, cauemus de Ch̄so dicere. Propter assumptē veneror assumptū. Et p̄pter inuisibilē adoro vifibile. Horrēdū vero sup̄ hoc, est etiā illud dicere is qui susceptus ē cū eo qui suscipit nūcupatur deus. Qui ei hęc dicit diuidit itē in duos Christos eū qui vnus ē, hoīem seorsum in p̄te & deū similiter in p̄te cōstituit. Euidēter em̄ denegat vnitatē sc̄dm̄ quā nō alter cū altero coadorat, aut nūcupat deus, sed vnus intelligi Ch̄s Iesus filius dei vnigenitus, vna seruitute cū pp̄ria carne venerāndus. ¶ Cōfitemur etiā qd̄ idē ipse qui ex deo p̄te natus ē filius vnigenitus deus, licet iuxta naturā suā expers passiōis extiterit, p̄ nobis tñ sc̄dm̄ scripturas carne p̄cussus vel p̄pessus sit, & erat in crucifixo corpe pp̄rie carnis ip̄passibiliter ad se referēs passiōē. Gratia vero dei p̄ oīb̄s gustauit mortē tradēs & pp̄riū corp⁹ quīs & naturaliter ipse vita sit, & resurrectio mortuorū. Nā vt mortē ineffabili potētia p̄culcāret ac pri⁹ in sua carne primogenitus deus licet iuxta naturā suā mortis expers ex mortuis fieret primitiæ dormitiū viāq; faceret hūanæ naturæ ad incorruptiōis recursū gr̄a dei sicut supra dictū ē p̄ hoīb̄s gustauit mortē & tertia die resurgēs expoliāuit infernū. Idcirco quīs dicat qd̄ p̄ hoīem sc̄tā sit resurrectio mortuorū, tñ intelligimus hoīem sc̄tū verbū qd̄ ex deo ē, & per ip̄m̄ mortis ip̄erium fuisse destructū. ¶ Veniet at̄ t̄p̄ibus p̄finitis sicut est vnus filius & d̄ns in gl̄ia p̄ris vt iudicet orbē terrarū: i equitate sicut scriptura testat. ¶ Necessarie igit̄ & hoc adn̄cimus. Annūciātes em̄ sicut sc̄dm̄ carnē mortē vnigeniti filij dei, i. Iesu Ch̄i, & resurrectiōē eius, & i cœlis ascensionē pariter cōfidentes incruetā celebram⁹ in ecclesiis sacrificij seruitutē. Sic etiā ad mysticas b̄ndictiōes accedimus & sc̄tificamur p̄ticipes sc̄ti corporis & p̄tiosi sanguinis Ch̄i oīm nr̄m redēptoris effecti, nō vt cōem carnem p̄cipiētes (qd̄ ab̄sit) nec vt viri sc̄tificati & verbo cōiuncti sc̄dm̄ dignitatis vnitatē aut sicut diuinā possidētes habitatiōem, sed vere viuificatricē & ipsius verbi pp̄riā factā. Vita em̄ naturaliter vt de⁹ existēs, quia pp̄rie carne vnitus ē viuificatricē eā esse p̄fessus est. Et ideo quīs dicat ad nos. Amen amē dico vobis nisi māducaueritis carnē filij hoīs & biberitis eius sanguinē, nō tñ eā vt hoīs vnus ex nobis existimare debem⁹, quō em̄ iuxta naturā suā viuificatrix eē caro poterit hoīs: sed vt vere pp̄riū eius factā qui p̄pter nos filius hoīs est factus & vocatus. Eas at̄ voces q̄s saluator in euāgelij ptulit, nō in duabus substātijs aut p̄sonis oīno partimur. Nō em̄ duplex ē vnus Ch̄s & deus solus, quīs ex duabus diuersisq; rebus ad vnitatē cognoscit̄ indiuiduā cōuenisse, sicut hō quoq; ex aīa cōstat & corpe non duplex vnus sed potius est ex vtroq;. ¶ Humanas ergo & diuinās insup̄ voces ab vno Ch̄so dictas animaduertētes recte sentimus. Cū em̄ de duobus dignissime loquit̄ de seip̄o qui me videt, videt & patrē & ego & p̄ vnus sumus, diuinā eius intelligimus ineffabilēq; naturā, sc̄dm̄ quā vnus est cum p̄te suo p̄pter vnā eādēq; substātiā imago & character solendor gl̄iæ eius existens. Cū vero humanæ naturæ mēsurā nullatenus ignorās Iudæos alloquit̄, nunc me q̄ritis occidere hominem qui veritatē locutus sum vobis. Itē nō minus eum qui in similitudinē & equalitatē p̄ris est deū verē etiā in mēsuris humanitatis eius agnoscimus. Si at̄ necessario credit qd̄ naturā deus existens factus sit caro, imo potius homo aīatus anima rationali quæ causa est vt in eius quilibet vocibus erubescat, si eas hoīe dignas effatus est: Quod si sermones hominī cōgruetes abijcit iuxta nos hoīem fieri quid coegit? Cū vero se p̄pter nos ad exinanitiōem

Concilium Ephesinum. libro 3

spontaneam misericorditer inclinauerit, quam ob causam dignos examinationē sermonis effugerit: Vni igitur personae cuncta eius in Euangelio ascribimus, vni substantiae verbi, scilicet incarnati, quia vnus est dominus Iesus Christus, ut scriptum est: Appellatum vero ab Apostolo pontificē confessionis nostrae tanquam sacrificantē deo & patri fidei nostrae confessionē, quae à nobis ipsis ipsi deo patri incessanter offert, iteque ipsum eē dicimus ex deo secundum naturam filium vnigenitū, nec homini propter eum alteri sacerdotij nomē & officium deputamus, factus est enim mediator dei & hominum, & reconciliator ad pacē semetipsum deo & patri pro nobis offerēs in odorē suauitatis. Ideoque dicebat Sacrificium & oblationē noluit, Holocausta pro peccato non tibi placuerunt, corpus autem profecisti mihi, tunc dixi ecce venio. In capite libri scriptum est de me, ut facerē deus voluntate tuam. Obluit enim proprium corpus non pro se, sed pro nobis in odorē suauitatis. Nam qua pro se vel oblationē vel sacrificio indigeret, omni peccato liber ut deus existēs: Quod si omnes peccauerint, & egerit gloria dei secundum hoc quod sumus ad mutabilitatis excessum proniores effecti peccatis aegrotauit humana natura. Ipse vero non ita. Ideoque nos gloria eius egemus. Cur erit ultra iam dubium, quod agnus verus pro nobis sit immolatus: Qui autem dicit, quia seipsum tam pro se quam pro nobis obtulerit, nullatenus impietatis crimē effugiet, cum nihil prorsus iste deliquerit, nec vllum fecerit omnino peccatum. Qua igitur egeret oblationē nullo suo existente facinore: pro quo si esset satis ad modum conuenienter offerret.

D ¶ De spiritu quoque cum dicit ille me clarificabit, hoc rectissime sentiētes, vnum Christum deum & filium non velut alterius egerent gloria consistemur à spiritu sancto gloria consecutum, quia eius spiritus, nec melior, nec superior ipso est. Sed quia humana opera faciēs ad demonstrationē suae deitatis virtute proprii spiritus utebatur ab ipso glorificari deus, quod virtus sua vel disciplina quae libet vnumquemque clarificet. Quamuis enim in sua sit substantia spiritus eius, & intelligat in persona proprietatis iuxta id quod spiritus est & non filius, attamen alienus ab illo non est. Nam spiritus appellatus est veritatis, & veritas Christus est, vnde & ab isto sicut ex deo patre procedit. ¶ Denique hic & ipse spiritus etiam per sanctorum manus Apostolorum miracula gloriosa perficiens dominum glorificauit Iesum Christum, postquam ascendit in caelum. Nam creditus est Christus natura deus existēs pro sui spiritus virtutes efficiēs ideoque dicebat, de meo accipiet, & annuntiabit vobis. Nequaquam vero participatōe alterius idē spiritus sapiēs aut potēs deus, quia per omnia perfectus est, & nullo prorsus indigens bono. Nam paternae virtutis & sapientiae, id est, filij spiritus credit, & ideo ipse et subsistente virtute virtus & sapientia comprobatur. Igitur quia deum carne vnitum iuxta subsistentiam sancta virgo corporali peperit, idcirco eam dei genitricē esse profiteamur, non quod verbi natura existēdi principium de carne sortita sit. Erat enim in principio verbum, & deus erat verbum, & verbum erat apud deum, & ipse conditor seculorum patri coaeternus & vniuersitatis conditor, sed quod superius diximus, iuxta subsistentiam sibi meti vniēs humanam naturam natiuitate sustineret ex ipsa vulua corporea. Non quod egerit necessario propter suam naturam natiuitate quae est in extremis seculi facta temporibus, sed ut ipsas benediceret substantiae nostrae primitias. Et dum deum carne vnitum mulier & didisset, illa quae aduersus omne genus humanum maledictio fuerat prolata desineret, nec iam morti nostra corpora destinaret. Illud quoque quod dictum est in tristitia paries filios ipse dissoluēs vix eē monstraret quod prophetae voce praedixerat absorpta ē mors in victoria. Et iteque: Abstulit deus omnē lachrymam ab omni facie. ¶ Propter hanc enim causam dicimus eum dispensatorie, & ipse tunc benedixisse nuptijs cum in Chana Galilaeae cum sanctis vocatus fuit Apostolis haec sapere edocui sumus tam à sanctis Apostolis quam Evangelistis, & ab omni scriptura diuinitus inspirata, nec non & à beatis patrum confessionibus veritate subnixis. His omnibus etiam religionē tuam concordare, & praeter aliquē dolorem consentire conuenit. Quae vero huic religioni tuae anathematizare necesse est huic epistolae nostrae subiecta sunt.

¶ Capitulum Primum.

E ¶ Si quis confitetur deum esse veraciter Emanuel, & propterea dei genitricē sanctam virginem peperit enim secundum carnem, carnem dei factum verbum secundum quod scriptum est, verbum caro factum est. Anathema sit.

F II. ¶ Si quis non confitetur carni secundum substantiam vnitum dei patris verbum, vnumque eē Christum cum propria carne eundem, scilicet deum simul & hominem, Anathema sit.

G III. ¶ Si quis in vno Christo diuidit substantias post vnitatem sola eas connexionione coniungēs ea quae secundum carnis dignitatem sunt, vel etiam auctoritatem & potestatem ac non potius conuentu qui per vnitatem factus est naturalem. Anathema sit.

H IIII. ¶ Si quis personis duabus vel subsistentijs eas voces quae in Apostolicis scriptis continent, & Evangelicis diuidit, vel quae de Christo dicunt à sanctis vel ab ipso, & aliquas quidem ex his velut homini qui praeter dei verbum specialiter intelligatur aptauerit, illas autem tanquam dignas deo soli dei patris verbo deputauerit, Anathema sit.

¶ Si quis au-

- V. ¶ Si quis audeat dicere hominem Christum Theophoron, id est deiferum ac non potius deum esse veraciter dixerit, tanquam filium per naturam secundum quod verbum factum est caro, & communicauit similiter ut nos carni & sanguini, Anathema sit. **A**
- VI. ¶ Si quis dicit deum esse vel dominum Christi dei patris verbum & non magis eundem ipsum confitetur deum simul & hominem propterea quod verbum caro factum est secundum scripturas, Anathema sit. **B**
- VII. ¶ Si quis velut hominem Iesum operante deo verbo dicit adiutum & vnigeniti gloriam tanquam alteri propter ipsum existenti tribuit, Anathema sit. **C**
- VIII. ¶ Si quis audeat dicere assumptum hominem coadorandum deo verbo & conglorificandum & connuncupandum deum tanquam alterum cum altero. Nam cum syllaba superadicta hæc cogit intelligi, ac non potius vna supplicatione veneratur Emmanuel vnamque eius glorificationem dependit iuxta quod verbum caro factum est, Anathema sit. **D**
- IX. ¶ Si quis vnum dominum Iesum Christum glorificatum dicit a spiritu sancto tanquam qui aliena virtute per eum usus fuerit, & ab eo acceperit efficaciam contra immundos spiritus, posse & coram hominibus diuina signa perficere, ac non potius proprium fateatur eius spiritum pro quæ diuina signa expleuit, Anathema sit. **E**
- X. ¶ Pontificem & apostolum confessionis nostræ factum esse Christum diuina scriptura commemorat. Obrulit enim semetipsum pro nobis in odore suauitatis deo & patri. Si quis ergo pontificem & apostolum nostrum dicit factum non ipsum dei verbum, quando caro factum est & homo iuxta nos homines sed velut alterum præter ipsum specialiter hominem ex muliere, aut qui dicit quod pro se obtulisset semetipsum oblationem & non potius pro nobis solis, non enim eguit oblatione qui patrem omnino nesciuit, Anathema sit. **F**
- XI. ¶ Si quis non confitetur carnem domini viuificatricem esse & propriam ipsius verbi dei patris, sed velut alterius præter ipsum coniuncti eidem per dignitatem aut quasi diuinam habentis habitationem ac non potius viuificatricem esse quia facta est propria verbi viuificare valentis, Anathema sit. **G**
- XII. ¶ Si quis non confitetur dei verbum passum carne, & crucifixum carne, & mortem in carne gustasse factum primogenitum ex mortuis secundum quod vita est, & viuificator ut deus, Anathema sit. **H**
- XIII. Ait igitur magna & sancta synodus ipsum qui est ex deo patre naturaliter natus filium vnigenitum deum de deo vero, lumen de lumine, pro quæ & cum quo omnia fecerit pater, hunc descendisse, incarnatum esse, & hominem factum, passum esse, & resurrexisse tertia die, ascendisse rursus in coelos. Hæc nos sequi verba debemus, his nos conuenit obtemperare dogmatibus, considerantes quid sit incarnatum esse & hominem factum dei verbum. **I**
- ¶ Non enim dicimus quod dei natura conuersa vel immutata sit, sed magis quod carnem animatam animam rationali sibi copulauerit, verbumque substantialiter ineffabiliter & incommprehensibiliter factus sit homo, & nuncupatus sit etiam filius hominis non nuda tantummodo voluntate, sed nec assumptione sola personæ, sed quod diuersæ quidem naturæ in vno conueniunt, vnus tamen ex ambobus Christus & filius non euacuata vel sublata diuersitate naturæ pro coniunctiones, sed quia simul nobis effecerunt, ut vnum deum & Christum & filium, id est diuinitas & humanitas per archanā illā ineffabilem copulationem ad humanitatem. ¶ Itaque is qui ante secula omnia est natus ex patre, etiā ex muliere carnaliter est procreatus. Non quia diuina ipsius natura de sacra virgine sumpsit exordium, nec propter seipsum opus habuit secundo nasci post illam natiuitatem quam habebat ex patre. Est enim ineptum & stultum hoc dicere quod is qui ante omnia secula & consempiternus patri, secundæ generationis egerit, ut esse inciperet, sed quia propter nostram salutem naturam sibi copulauit humanam, & processit ex muliere, idcirco dicitur esse natus carnaliter. Neque enim primum natus est homo consensu de sancta virgine & tunc demum inhabitauit in eo verbum, sed in ipsa vulua utroque virginali secum carnem coniunxit & sustinuit generationem carnalem carnis suæ natiuitatem faciens. ¶ Sic illud diximus passum esse & resurrexisse, non quia deus verbum in sua natura passus sit aut plagas, aut clauos, & transfixiones, aut alia vulnera susceperit, Deus namque incorporeus & extra passionem est. Sed quia corpus illud quod ipsius proprium factum est hoc sustinuit. Ideo hæc omnia pro nobis ipsis dicit passus, inerat enim in eo corpore quod patiebatur deus, qui pati non poterat. Simili modo & mortem ipsius intelligimus, immortale enim & incorruptibile est naturaliter & vita & viuificans deo verbum, sed quia corpus ipsius proprium gratia dei iuxta Pauli vocem pro omnibus mortem gustauit, idcirco ipse dicit mortem passus pro nobis. Non quod ipse mortem esset expertus, quantum ad ipsius naturam pertinet (insania enim est hoc vel sentire vel dicere) sed quod (ut diximus) vera caro ipsius mortem gustauit, ita & resurgente carne ipsius rursus resurrectionem dicimus, non quia corruptionem ceciderat (quod absit) sed quia ei resurrexit corpus, ita Christum

Concilium Calcedonense.

Chm vñū & dh̄m cōfitemur, nō tāq̄ hoīem cū verbo coadorātes vt diuifōis quæ dā spēs idu-
cat, sed vñū iā & eūdē adorātes, q̄a non ē alienū à verbo corpus suū cū quo ipse etiā assidet p̄fi,
nec hoc ita dicimus q̄si duob⁹ filiis assidētibus, s; vñā cū carne p̄ vnitatē, q̄a si talē copulationē
factā p̄ substantiā, aut q̄si p̄ passibilē, aut q̄si p̄ paḡ: de corā voluerimus accipere, in id icidemus, vt
duos filios eē dicamus. Neesse ē ei discernere, & dicere hoīem separatim fuisse, sola filij appel-
latōe honoratū, & rursus verbū qd' ē ex deo in hoīe in veritate filiū dei. Sed discernere in duos
filios nō debemus vñū dh̄m Iesum Ch̄m. Neq; em̄ adiuuat rectā fidei rōnē, licet nōnulli copu-
lationē, nescio quā phibeāt p̄sonaz. Non em̄ dicit scriptura, verbū dei p̄sonā sibi hoīs assump-
pisse, sed carnē factū eē, id aut est ondere dei verbū filr̄ ac nos principiū habuisse carnis & san-
guinis, & corpus n̄m p̄prie suū fecisse, & hoīem ex muliere p̄cessisse nō abiecta vel deposita
deitate, vt generationē illā amitteret, quā habebat ex p̄re, sed mansisse etiā in assumptōe car-
nis deū qd' erat. ¶ Hoc itaq; rectē fidei rō, p̄stat. In tali sensu sc̄tōs p̄fēs fuisse cōperim⁹ ideoq;
illi nō dubitauerūt sanctā virginē dicere theotochon nō q̄a verbi natura deitasq; in sc̄tā virgi-
ne sumpfit exordiū, s; qd' ex ea natū sit sacrū illud corpus aiātū aīa rōnali cui substantiā aduna-
rum dei verbū carnālī natū eē dicit. ¶ Hæc igit p̄ charitate in Ch̄o scribo tibi, quærens tanq̄
frēm & cōrestās corā deo & electis eius angelis, vt hæc nobiscū sentias simul & doceas, vt Ec-
clesiæ pax saluet, & cōcordiæ charitatisq; vinculū indissolubile maneat sacerdotibus.

Concilium Calcedonense. D. C. XXX. ep̄oz Va-

lētiniāno. vi. & Ahino cōsulibus, era. cccc. lxxix. aduersus Euticē & Dioscor.

K
Anno dñi
454

Onsulatu p̄ssimi & amatoris Ch̄i Flauij Martiani p̄petui Augusti
die Idus Octobris synodus facta in Calcedonēsi ciuitate metropoli
p̄uinciæ Bythinia ex decreto synodoz & fidelissimoz verboz ipe-
ratoz Valētiani & Martiani cōueniētib⁹ in ecclia sc̄tē ac triūphanti
cis martyris Leufemię gl̄iosissimis p̄cipib⁹. i. magnificētis & gl̄iosis-
mō & gl̄iosissimo p̄fecto & excōsule p̄cio Anatholio & magnificētissi-
mo & gl̄iosissimo p̄fecto sacri p̄torij p̄fecturæ palladio, & magnificē-
tissimo p̄fecto vrbis Tatiano, & magnificētissimo & gl̄iosissi-
mō diuini officij Vincemalo, & magnificētissimo & gl̄iosissimo magistro
Martiali, & gl̄iosissimo & magnificētissimo comite domesticoz

Sporatio & magno comite rez priuataz Genetholio appositis etiā ex gl̄ioso senatu. i. ma-
gnificētissimo & gl̄iosissimo p̄fecto p̄torij sexies excōsule ordinario & p̄cio Florētio & ma-
gnificētissimo & gl̄iosissimo excōsule ordinario & p̄cio fenatore, & magnificētissimo & gl̄io-
sissimo m̄ḡo excōsule ordinario p̄cio Nomo, & magnificētissimo & gl̄iosissimo p̄fecto
& excōsule ordinario & p̄cio Protogenio, & magnificētis & gl̄iosis m̄ḡo p̄fecto Zoilo,
& magno & gl̄ioso p̄fecto vrbis Apollonio, & magnificētissimo ex p̄posito vrbis Artaxerse
cōcilio aut̄ totius orbis sc̄dm̄ diuinū p̄ceptū in Calcedona ciuitate cōgregato. i. Paschasio &
Lucētio ep̄is, & Bonifacio p̄bro, cōueniētibus legatis venerabilis & sc̄ti archiep̄i antiquæ Romæ
Leonis, cōueniēte & sc̄to Anatholio archiepo magnificētissimo & Constantinopolitano
nouæ Romæ, & reliquis sanctissimis, & reuerētissimis sexcentis triginta ep̄is.

¶ Ecce adueniētib⁹ oib⁹ añ cācellos sc̄ti altaris cū magnificētissimo & eximio senatu adueniē-
te etiā p̄ssimo ip̄eratore Martiano in supradictā sc̄tissima Basilica. P̄h̄te etiā zelo diuio calo-
re fidei accensa p̄ssima & fidelissima regina augusta pulcherria sc̄tām synodū allocuta ē hæc.
Cū primū p̄ electionē in regnū de secreto dei p̄uecti sum⁹ inter tātas publicas vtilitates nullū
magis nos cōstrinximus ad negotiū quā rectā & verā fidē Ch̄ianoz q̄ sc̄tā & venerādā cōsi-
stit indubitātā oibus declarare. Manifestū ē em̄ qd' ex auaritia vel vano studio hi q̄ p̄cedētib⁹
tp̄ibus diuersa sapuerūt, & docuerūt populo, put eis placuit, nō put cōuenit, neq; qd' veritas,
aut doctrina p̄m exgrit multi ad errorē seducti sunt, vñ sc̄tām synodū. f. ad istā fieri p̄fectionē
p̄peramus, & laborē vobis arbitrati sumus imponere, vt om̄i errore caliginis deterfo sc̄dm̄ q̄
ipsa diuinitas hoib⁹ se fieri manifestā eē voluit, & p̄m demonstrauit doctrina, sic fides n̄ra quæ
pura & sc̄tā cōsistit in oīm ingrediēs aīas p̄prie veritatis effulgeat luce. De cætero audeat ne-
mo de natitate dh̄i & saluatoris n̄ri Iesu Ch̄i aliq̄ disputare, p̄ter qd' apl̄cū p̄emiū. ccc. xviii.
sc̄tōz p̄m cōsonās huic doctrinē tradidisse noscūt, sicut sc̄tissimi papē Leonis q̄a apl̄cū gubet
nat̄ thronū ad sc̄tē memorię Flauianū regis vrbis Cōstātinopolitanæ q̄ndā ep̄m testant̄ l̄ræ,
nos em̄ ad cōfirmādā fidē, nō ad ondedā virtutē exēplo imperatoris Cōstātini adesse synodo
excogitauim⁹, ne in postez multitudo ppl̄i institutōib⁹ prauis attracta iueniat dissentēs, faci-
le em̄ simplicitas quorundā commētis seu locuti sumus vsq; nunc delusa est, quoniam manife-
ste diuersoz prauis doctrinis discordiæ & hæreses ostensæ sunt.

¶ Nobis